

graphij apposuerit. Hec compositio facta fuit in plena curia domini regis apud selechirche anno domini .cc. .cc. . octauo . in octauis apostolorum petri et pauli . His testibus . Dño nro Willelmo rege . Alex. fit . regis . nati dunelmensis episcopo . Briç . episcopo . Morau . comiti . dñi fratre regis . Eust . de Vescei . Willelmo et Oliuo ! Capellis regis . Rob de londoni fit reg . Willelmo . de bosco . Hug de sbnda . Ada . de kingox . Gile de st'uef ! clericis domini regis . Geruas auenel . dñi de lindesb . Hug . de Normanv . Willelmo de ualoo . Phil . de mubray . Ing de baht . dñi . marscallo . Rog de mortuo mari . Pat'cio fit comiti . Pat'c de Wiltm . Nefio de Walgth . Rol de grenel . Rog de merf . Phil de coleu . Willelmo . de coleu . Thoma fraser . et multis alijs .

XVII . **B** . di gratia Morauensis episcopi . Omnibus litteris istas uisuris uel audituris . etiam in dño Salt . Mandatum domini ipsi in hec uerba suscepimus . Innocentius episcopus seruus seruorum dei . Venabili fratri . B . Morauensis episcopo . Salt et Aplicam benedict . Olim exposita nobis a dilectis filiis . Abbe et Conuentu de melnos Cisterciensis ordinis questione . quod nobilis uir . P . comes de Dumbar diocesis sancti Andree partem cuiusdam pasture quam legitime fuerant assecuti per uolentiam occupasset . ipsi in alijs iniuriis existentibus . eam venabili fratri nro . episcopo . et dilectis filiis . sancti Andree et . Laodeni diocesis sancti Andree Archidiaconi sub certa forma commissum iminendam . Citato uero sicut accepimus comite sepius ab eisdem iudicibus per legitima inualla pluribus pemptoriis postmodum inuolentibus nec ultimo pemptorio comparante Licet in eius noticiam deuenisset . dicti iudices ipsum absentem per contumaciam preuentel . de uisuris prudentum consilio . quia mortis periculum uel membrorum uel adminis sanguinis effusio timebatur si causa rei seruande missio in possessionem rerum fieret petita . penam functionis legitime in forma alia commutantes . maneria ipsius nobiliter supposuerunt ecclesiastico iudicio . excepto paruulo baptismi . et communi ac penitentia infirmorum . Ceterum eo ad iudicium ueniente . cautioneque iudicio sibi ab ipso recepta saluis exceptionibus que sibi competere possent . et iudicis sententia relaxata . in die pemptorio qui ad omnes exceptiones dilatorias proponendas comiti fuerat assignatus . ex parte ipsius fuit proposita fori exceptio ut cum uallata triplici ratione . scilicet obtentu persone . quia laicus . respectu rei . quia erat laicus tenementum . iuris communis beneficio eo quod actor sequi debeat forum rei . Cum autem hijs rationibus obideretur responso ex aduerso . iudices memorati uidentes quod hec omnia nos non latuerint cum de ipsis in nostris litteris fecimus mentionem . et generalis consuetudo sit in partibus illis hactenus obseruata . ut clericus laicus in foro possit ecclesiastico conuenire . presertim de rebus in puram elemosinam pijs locis collatis : in locuti fuerit exceptionem non esse . huiusmodi admittendam . Sane pars comitis opinione sua conspiciens se frustratam incepit personam dicti episcopi recusare . proponens quod cum quendam ecclesiam capellam diceret alius

ecclesie in qua ius patronatus habebat . et ne quis in ea in eius institueret iudicium sedem aplicam appellasset . idem episcopus quendam ab alio presentatum post appellationem ad nos inpositam instituit in eadem . cuius super hoc et etiam quod pena et si fuisset contumax contra iuris formam asseruit commutatam exhibito facta de iure quam de facto responso . quia credebatur eos uelle pcedere huiusmodi exceptionibus non admittis . ad nostram audientiam appellauit . post quam appellationem quendam expoliationem in modum exceptionis obiecit . ut partem aliam repelleret ab agendo . ad quam perbandam uno primo et ad habendam instrumentorum copia de quibus in nostris litteris mencio habebatur . et ea si posset fieri repbanda post alio primo habitis et receptis ad utrumque die monachis uenientibus . Comes non comparuit . nisi per se misit aliquem responsale . pemptorium aliud contempne similitudine non formidat . Processu uero temporis quidam presbiteri comitis procurator super hijs querimonijs nobis exponens ad dilectos filios . Abbem sancte crucis . et . priorem de Insula sancti colube . et magrum . A . Rectorem ecclesie de crectoñ Dunkeldeñ et sancti Andree diocesis aplice litteras impetrauit . in quibus mandauimus quod si ea que nobis suggererat idem comes narratione ueridica nitentur . scilicet quod licet propositis coram primis iudicibus litteras nostras uitate fuisse tacite impetratas . proposita etiam quod ipsius episcopi iudicium posset declinare . per eo quod ipse in alijs causis eum contra iusticiam aggressus . et post appellationem ad nos inpositam eidem iniurias non modice irrogare presumpserat . ac peram suam sine ulla letia ut rationabili causa ecclesiastico supposuerat iudicio . et paratus esset probare has causas et alias manifestas . ob quas sepelcentem episcopo iusto recusare posset . ut suspectum . nichilominus in deus episcopus de obiectis probatiōel recusans admittente . interlocutoriam protulit . ut coram eo deberet in ipso negotio respondere . atque ob hoc ex parte comitis ad nostram extitit audientiam appellatum . reuocato in statum debitum quicquid occasione litterarum ipsarum contra ipsum comitem inuenirent perperam attemptatum audirent eam . et eam appellatione remota sine debito iminarent . et facerent quod decernerent per censuram ecclesiasticam firmiter obseruari . quibus . R . monachus eiusdem monasterij in litterarum nostrarum audientiam contumaciter . sua fecit ipsius litteris narrationem apponi . Verum coram secundis iudicibus super hijs . que nobis fuerant nunciata litigio aliquid quantum uentilato quia eis iudicibus de propositis aliter constare non posset . ipsi iudices testes . super priori processu negotij admittentes . et examinantes cum diligentia et attestatiōibus publicatis dantes licentiam partibus obiciendi et in dicta testium et personarum . post obiectiōes utrumque propositas in dicta et testes ad nos totum negotium remiserunt . die partibus sigillatim dñica qua cantat Quasi in genitum . quo sufficienter instructe ut per se ut per procuratores legitimos nro se conspectui presentarent . Parte quidem dictorum abbatis et conuentus se nobis cum litteris iudicium secundo et attestatiōibus et obiectiōibus mutuis eodem termino presentante ac eidem dilecto filio nro . G . sancte marie in porticu . Diacono carda a nobis auditore concessio cum pars alia non uenit nisi aliquam per se miserit diuiti exparta . nos uolentes partium labo-

ribz parde ac expensif uisf omibz sc̄ptis ⁊ diligentibz intellectif . frat̄nitati tue p̄ aplica sc̄pta mandam⁹ . q̄tinus ad ea que tam a p̄oribz q̄m secundif iudicibz acta sunt ñ habens respectū . indicaf partibz ut infra q̄ndecim dies ut̄q̄ t̄ collegā assignet uirum idoneū ⁊ honestū . cū quo appellatiōe remota iusticia mediante n̄ obstante fori exceptiōe sup̄ius memorata in cā pcedaf . Et si ut̄q̄ ut alia noluerit t̄ assignare collegā . tu nichilomin⁹ sine ut̄q̄ ut cum alio t̄m mandatū ap̄icum exequarif . illud idē factur⁹ si ut̄q̄ ut alī noluerit int̄esse . Dat̄ Viterbij xv . k̄t Octob̄ Pontificatus n̄ri anno Decimo . Hui⁹ auctoritate mandati partibz denunciauim⁹ ut collegaf nob̄ infra . xv . dies assignarent . Qd̄ quidē cū ñ fac̄ent aliq̄tenus in cā p̄cessim⁹ . tandē lis in hunc modū conqueuit . Videlicet qd̄ pred̄cs comel . cōsentiente . ⁊ cōcedente Pat̄cio filio suo ⁊ herede . in p̄sentia W̄ilf̄ illust̄s reḡ Scott̄ . ⁊ David comitif fr̄is ei⁹dem reḡ . ⁊ alioꝝ p̄boꝝ hominū . dedit . concessit . ⁊ carta sua confirmauit in libam . ⁊ purā . ⁊ p̄petuā elemosinā deo . ⁊ eccl̄ie sc̄e Marie de Welk̄ . ⁊ monachis ibidem deo seruentibz . totā t̄ram arabilē . que dicit̄ soruleffeld . sic eā tenuit . W̄ilf̄s sorules . ex parte occidentali a leder . us̄q̄ ḡngiam p̄d̄coꝝ monachoꝝ . Et p̄tea concessit eis pasturā p̄petuo possidendā q̄ngentis ouibz . ⁊ septies . xxⁱⁱ auerijs . bobz sc̄ilicet ut uaccif p̄ ut eis placuerit in bosco ⁊ ext̄ boscum . ubiq̄ in t̄ uia qua itur us̄q̄ louueder p̄ caleciaf . que uia d̄r malcholmifrode . ⁊ leder . ⁊ a diuifis de cadesley us̄q̄ in fauhopeburne . saluo comiti .

⁊ heredibz suis bosco t̄m in arboribz . Conuenit etiā in t̄ eof qd̄ neq̄ monachi neq̄ cōm̄ ut heredes sui habebūt domos . vt̄ bchariaf ut sepes . ut logiaf . ut faldaf . ut aliq̄s mansiōes infra pred̄cām pasturā . n̄ arabit̄ a quoq̄m illoꝝ excepta t̄ra arabili que d̄r soruleffeld . que p̄p̄a est monachoꝝ ex donatiōe p̄d̄ci comitif . Nec aūia comitif p̄d̄cām uia t̄m ingredient̄ . nec ip̄e cōm̄ uel heredes sui ut homies sui . aliq̄d sibi iuris ult̄ d̄cām uia uendicabūt . Redibūt etiā aūia d̄ci cōm̄ singtis noctibz ad uillā de herchedune n̄ tempestate ut inundatione aquaꝝ impediuntur . Et sciendum qd̄ aūia monachoꝝ de p̄ximif uacariif ⁊ bchariif int̄ndi ⁊ exeundi libof exit⁹ ⁊ ingressuf ad pasturā suā habebūt . Idem u⁹ cōm̄ concessit insup̄ p̄dictis monachis de welk̄ sexies . xxⁱⁱ . charetaf de petis singtis annis in p̄t̄ia p̄xima de scabbedraburch . Hec compositio sc̄a fuit in plena curia d̄ni reḡ ap̄d selechirche anno d̄ni . m̄ . cc̄ . octauo . in octauis ap̄loꝝ pet̄ ⁊ pauli . Testibz . D̄no n̄ro W̄ilf̄ reḡ . Alex̄ fit reḡ . Rad̄ dunens̄ Ep̄o . B̄n̄c̄ ep̄o moraū . Cōm̄ d̄d̄ fr̄e reḡ . Eust̄ de Vesci . W̄ilf̄ ⁊ Oliuō ! Capellis reḡ . Geruaß auenel . d̄d̄ . de linden̄ . Rob̄ de london̄ fit reḡ . W̄ilf̄ de bosco . huḡ de p̄fnda . Adā de kingoꝝ . Gileb̄ de st̄uei . c̄icif d̄ni reḡ . Huḡ de normanu . W̄ilf̄ de ualōn̄ . Philip̄ de mubray . Iḡ de bast̄ . d̄d̄ . marcallo . Roḡ de mortuomarj . Pat̄cio fit cōm̄ . Pat̄c̄ de Withm̄ . Nefio de Walgth̄ . Rol̄ de ḡnel̄ . Roḡ de m̄f̄ . Phillip̄ de coleu . Thoma frafen . ⁊ multis alijs .